

जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण नळ पाणी
पुरवठा योजनांच्या सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे
प्रस्ताव सादर करताना घ्यावयाच्या दक्षतेबाबत....

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: ग्रापापु-२०२५/प्र.क्र.२२८/पापु-१८
७ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल,
लोकमान्य टिळक मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ००१
दिनांक:- १५ ऑक्टोबर, २०२५

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार, राज्यातील ग्रामीण भागातील प्रत्येक घरात वैयक्तिक नळ जोडणीद्वारे (FHTC) ५५ लिटर प्रति व्यक्ती, प्रति दिन गुणवत्तापूर्ण पाणी पुरवठा करण्याकरिता विभागाच्या दिनांक ०४.०९.२०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये, राज्यात जल जीवन मिशन कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

०२. ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमांच्या अंमलबजावणीकरीता विभागाच्या दि.१३.०३.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये तांत्रिक/प्रशासकीय/अंमलबजावणी/निविदा स्वीकृतीचे अधिकार विविध स्तरावरील यंत्रणांना प्रदान करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार, जल जीवन मिशन अंतर्गत ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांना सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून तांत्रिक तपासणी व तांत्रिक मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर योजनेच्या प्रस्तावांना सविस्तर प्रकल्प अहवाल व अंदाजपत्रकासह सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

०३. तथापि, वस्तु व सेवा कराच्या दरामध्ये वाढ (१२ टक्के वरून १८ टक्के), विद्युत जोडणीकरिता MSEB च्या मागणीत वाढ, जादा दर निविदा स्वीकृती तसेच योजनेतील उपांगात/योजनेत आनुषंगिक तांत्रिक बदल इत्यादी कारणांस्तव मूळ प्रशासकीय मान्यतेच्या किमतीत वाढ होत असल्यास, सदर योजना प्रस्ताव सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेकरिता शासनाकडे अधिमान्यतेकरिता पाठविण्यात येतात.

०४. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण वा जिल्हा परिषदेमार्फत नियमोचीत प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर शासन स्तरावरून विहित छाननी व तपासणी करून, शासन निर्णय निर्गमित करून सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्रदान देण्यात येते.

तथापि, जिल्हा परिषदेकडून एकाच योजनेचे व समान रक्कमेचे प्रस्ताव दोन वेळा शासनाकडे सादर झाल्यास, एकाच योजनेस दोनदा सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान होऊन, सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेच्या शासन निर्णयाची द्विरुक्तीची शक्यता संभवते.

तसेच, जिल्हा परिषदेने योजनांचे प्रस्ताव शासनाकडे सादर करताना सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेचा शासन निर्णय विचारात न घेतल्यामुळे पुनर्सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेऐवजी सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेचे शासन निर्णय निर्गमित होण्याची शक्यता संभवते.

सबब, उक्त बाबी विचारात घेऊन, जलजीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा योजनांच्या सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्याची प्रक्रिया अधिक प्रभावी करण्याची तसेच, सद्यस्थितीमध्ये सदर योजनेमध्ये सर्व घटकांचा सर्वेक्षण विचार करून प्रस्ताव सादर केलेबाबत अंमलबजावणी यंत्रणांना निर्देश देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा योजनांच्या सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे प्रस्ताव शासनाकडे सादर करतानाच यापूर्वी सदर योजनेकरिता सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात आला नसल्याचे तसेच, सदर योजनेकरीता गावातील सर्व घटकांचा विचार करून, सन २०५४ मधील गावातील संभाव्य लोकसंख्या गृहीत धरून, सर्वेक्षण प्रस्ताव सादर करण्यात आला असल्याची खातरजमा अंमलबजावणी यंत्रणेकडून करण्याबाबतची व यानंतर कोणत्याही बाबींकरिता सुधारित प्रशासकीय मान्यतेसाठी प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात येणार नसलेचे विवरणपत्र “अ” मधील विहित नमुन्यात मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद/मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांचेकडून प्रमाणित स्वाक्षरीत प्रमाणपत्र सोबत जोडावे.

जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा योजनांचे प्रस्ताव शासनाकडे सुधारित प्रशासकीय मान्यतेकरीता सादर करताना द्विरुक्ती टाळण्याच्या अनुषंगाने सदर शासन परिपत्रकातील सुचनांचे विहित अनुपालन होत असल्याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद/मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांनी वेळोवेळी त्यांचे स्तरावरून आढावा घेऊन दक्षता घ्यावी.

तसेच, मूळ योजनेच्या सर्वेक्षणात, नियोजनात व अंदाजपत्रके आराखडा तयार करतेवेळी चुका, दुर्लक्ष झाले आहे काय? याबाबत तपासणी करावी व तसे आढळून आल्यास सर्व संबंधितांवर शिस्तभंग विषयक कार्यवाही करावी व त्याबाबत वेळोवेळी शासनास अवगत करावे. तसेच, खर्चाच्या औपचारीकतेच्या पुढे जाऊन त्यामागील सुज्ञता, विश्वासाहता, काटकसर सुनिश्चित करण्याबाबत लोक लेखा समितीच्या निर्देशांचे पालन करावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२५१०१५१४१६५५१४२८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे मा. राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. बी. जी. पवार)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

- ३) मा.प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) अभियान संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन, बेलापूर, नवी मुंबई.
- ५) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
- ६) जिल्हाधिकारी, सर्व
- ७) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व
- ८) महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१ मुंबई, महाराष्ट्र-२ नागपूर.
- ९) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता,) महाराष्ट्र-१ मुंबई, महाराष्ट्र-२ नागपूर.
- १०) मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, प्रादेशिक विभाग, सर्व
- ११) आयुक्त, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, पुणे.
- १२) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १३) सह सचिव/उपसचिव/मु.अ. तथा वि.का.अ. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) अवर सचिव/कक्ष अधिकारी -सर्व कार्यासने, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) निवड नस्ती कार्यासन पापु-१८.

विवरणपत्र “अ”

प्रमाणपत्र

योजनेचे नाव मौजे -----, ता.-----, जि.-----.

योजना IMIS संकेतांक -----

याबाबत प्रमाणित करण्यात येते की,

०१. जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत उक्त नमूद योजनेचा सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव यापूर्वी शासनाकडे सादर करण्यात आलेला नाही. तसेच, त्यास यापूर्वी सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली नाही.

०२. जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत उक्त नमूद योजनेकरीता गावातील सर्व घटकांचा (GST, जादा दर, तांत्रिक वा उपांगातील बदल इत्यादीचा) तपशीलवार विचार करून, सन २०५४ मधील गावातील संभाव्य लोकसंख्या गृहीत धरून, सदर गावातील कोणत्याही वाड्या/वस्त्या/वसाहती वंचित राहिले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात आली आहे व तदनंतरच सदर सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबतचा सर्वकष प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात येत आहे. सबब, सदर योजनेस सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान झाल्यानंतर यापुढे कोणत्याही बाबींकरिता सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात येणार नाही.

दिनांक -:

सही-----

ठिकाण -:

मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद-----,

किंवा

(शिक्का)

मुख्य अभियंता,
महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण